

Apre Yon Dyagnostik Kansè nan Tete

Kansè nan tete se yon tip kansè ki kòmanse nan tete a. Tete a se yon ògàn ki chita sou zo kòt siperyè yo ak misk pwatrin yo. Kay fanm, tete a pwodwi ak delivre lèt pou nourir tibebe ak timoun. Si yo te di w gen kansè nan tete, ou te pwobableman deja fè mamogram, lòt eskanè ak yon byopsi (yon tès ki pran kèk tisi pou verifye prezans kansè). Gen lòt tès ki te ka fèt sou selil kansè yo pou verifye kèk pwoteyin ak chanjman jèn ke yo rele byomakè. Ou te ka fè lòt pwosedi tou pou w konnen si kansè a te pwopaje. Tès sa yo ede doktè w konnen ki tip kansè tete ou genyen, ki stad li ye, ak ki tretman ki ta ka ede.

Tretman pou kansè nan tete

Tretman w lan pral depann de tip ak stad kansè tete w lan. Opsyon tretman w yo pral depann tou de rezilta tès sou selil kansè yo, sante w, si w fè menopoz, ak preferans pèsònèl ou.

Chiriji se prensipal tretman pou pifò tip kansè nan tete. Sa enplike retire kansè a ansanm ak yon pati nan tete nòmal la. Chiriji pou retire yon pati nan tete a rele lonpektomi. Chiriji pou retire tout tete a rele mastektomi.

Lòt tretman ka gen ladan radyasyon ak medikaman tankou chimyoterapi, terapi òmonal, terapi medikaman sible, oswa iminoterapi. Anpil fwa, plis pase yon tip tretman konn nesese. Doktè w ap ede w deside ki tretman ki pi bon pou ou.

Gen kèk tretman ki ka lakòz chanjman nan peryòd règ ou. Règ ou ka sispann, menm si ou poko fè menopoz. Tretman sa yo kapab afekte kapasite w genyen pou w vin ansent, men ka gen fason pou w pwoteje kont sa. Li enpòtan pou pale ak doktè w byen bonè, anvan tretman an lan kòmanse. Li ka ede w konprann a kisa pou w atann.

Asire w ke w mande:

- Ki objektif tretman an?
- Ki tip kansè tete mwen genyen?
- Ki stad kansè tete mwen an ye, e kisa sa vle di? Kisa rezilta tès byomakè yo te ye?
- Ki lòt bagay ou te aprann nan rezilta tès mwen yo?
- Èske m ap bezwen plis tès?
- Èske m ap bezwen fè chiriji? Èske yo ka retire kansè a konplètman?
- Èske m ap bezwen fè tès jenetik?

A kisa pou m atann mwen anvan ak pandan tretman an

Ekip swen kansè w la pral eksplike plan tretman w lan. Ekip sa a ka gen ladan diferan doktè, enfimyè, ak lòt pwofesyonèl swen sante, tou depann de tip tretman ou bezwen an. Pa egzanp, si w bezwen chiriji, ou pral travay avèk yon chirijyen. Yo pral di w ak kisa pou w atann ou anvan, pandan, ak apre chiriji an. Si w bezwen lòt tip tretman, ekip swen kansè w la pral eksplike w kijan yo bay li, ede w prepare pou li, swiv kijan w ye, epi ede w ak nenpòt efè segondè. Ou ka gen pou fè tou analiz san, radyografi oswa eskanè nan sèten moman pou verifye efikasite tretman w lan.

Se pa tout moun k ap fè tretman pou kansè tete ki pral gen menm efè segondè yo. Pa egzanp, efè segondè chiriji diferan de efè segondè yon chimyoterapi, terapi òmonal, terapi medikaman sible, iminoterapi, oswa tretman radyasyon. Epi moun kap resevwa menm tretman an ka gen efè segondè diferan.

Asire w ke w mande:

- Ki opsyon tretman mwen genyen? Kisa ou panse ki pi bon pou mwen e poukisa?
- Èske gen esè klinik k ap fèt pou tip kansè mwen an?
- Ki efè segondè m ka genyen, e ki sa m ka fè pou m evite yo?
- Kijan n ap fè konnen si tretman mache?
- Konbyen fwa m pral resevwa tretman? Konbyen tan li pral dire?
- Ki kote m prale pou m jwenn tretman? Èske m ap ka kondwi pou kont mwen?
- Èske m ap kapab kontinye fè aktivite m konn fè yo, tankou travay ak egzèsis?
- Èske m ap kapab fè timoun apre tretman an?
- Èske tretman an pral afekte vi seksyèl mwen? Si wi, kijan ak pou konbyen tan? Kisa mwen ka fè pou m ede nan sa?

A kisa pou m atann mwen apre tretman an

Aprè tretman, mande doktè kansè w yon rezime tretman ak plan swivi. Yo rele sa yon plan swen sivi. Doktè kansè w pral travay avèk medsen fanmi w oswa medsen tretan w pou ede jere efè segondè tretman an epi kontwòle sante jeneral ou. Ou pral gen pou fè tès regilye pou tcheke si kansè w lan retounen, oswa pou verifye si yon nouvo kansè kòmanse nan yon lòt pati nan kò w.

Pou kèk moun, kansè a ka pa disparèt konplètman. Yo ka kontinye resevwa tretman, epi tès yo pral toujou nesè pou verifye efikasite li.

Ou ka fè fas ak chanjman nan kò w apre tretman. Ou ka pèdi tout oswa yon pati nan yon tete apre chiriji an oswa ou ka gen chanjman nan po w apre radyasyon an. Ou ka a risk pou w gen anfleman nan men w oswa bra w si yo ta retire gangliyon lenfatik ou yo pandan chiriji an oswa si yon andomaje pandan radyasyon an. Tretman ka lakòz modifikasyon seksyèl. Mande doktè w a kisa pou atann ou epi fè li konnen si ou gen nenpòt pwoblèm.

Li enpòtan pou konnen ke pran terapi ranplasman òmòn pou ede ak sentòm menopoz souvan pa san danje pou fanm ki te gen kansè nan tete. Si ou gen sentòm menopoz, pale ak doktè w sou fason pou jwenn soulajman.

Moun ki te gen kansè nan tete yo a risk pou yo genyen li ankò oswa fè kèk lòt tip kansè. Menm lè ou santi w byen apre ou fin fè tretman, li enpòtan pou mande ekip swen kansè w la yon kalandriye regilye pou fè tès swivi pou verifye si kansè nan tete w lan retounen.

Asire w ke w mande:

- Ki kote mwen ka jwenn yon kopi rezime tretman mwen an ak yon plan swivi?
- Konbyen fwa map gen pou m wè ekip swen kansè mwen an?
- Kilè ak kijan mwen ta dwe kontakte yo?
- Èske m ap bezwen fè lòt tès pou m wè si kansè m nan retounen, oswa pou m verifye si gen pwoblèm ki lye ak tretman mwen an?

Pou plis enfòmasyon ak sipò, vizite sit Entènèt Sosyete Kansè Ameriken (American Cancer Society) nan cancer.org/haitiancreole oswa rele nou nan **1-800-227-2345**. Nou la lè w bezwen nou.

- Èske m ap bezwen fè tès depistaj, tankou yon kolonoskopi, pou dekouvri lòt kansè byen bonè?
- Èske gen efè segondè ki rive an reta oswa alontèm nan tretman ke mwen ta dwe siveye?
- Ki kote mwen ka jwenn dosye medikal mwen an apre tretman?

Rete an sante

Asire w ke ou di doktè w oswa ekip swen kansè a si nenpòt efè segondè tretman pa ale oswa si ou gen nenpòt nouvo sentòm.

Gen bagay ou ka fè pou w rete an sante pandan ak apre tretman an. Pa fimen ka ede redwi risk pou fè kansè nan tete. Lè w genyen epi kenbe yon pwa ki an sante, lè w manje byen, lè w bwè ase likid, lè w rete aktif, epi lè w evite bwè alkòl, sa yo ka ede w rete an sante tou. Bagay sa yo ka ede diminye risk pou w fè yon nouvo kansè nan tete oswa lòt kansè.

Jere emosyon w yo

Lè w gen kansè nan tete sa ka fè w santi w pè, tris oswa strese. Li nòmal pou w santi emosyon sa yo, e gen fason pou ede w fè fas ak yo.

- Pa eseye jere emosyon w yo pou kont ou. Pale de emosyon w yo, kèlkeswa sa yo ye.
- Li NÒMAL pou santi w tris oswa deprime detanzantan, men fè ekip swen kansè w la konnen si w santi emosyon sa yo pandan plis pase kèk jou.
- Si doktè w di w sa NÒMAL, kontinye fè bagay ou renmen fè tankou pase tan deyò, ale nan sinema oswa evènman espòtif, oswa ale nan dine.
- Jwenn èd nan aktivite tankou fè manje ak netwaye.

Ou ka kontakte zanmi, fanmi, oswa lidè relijiye oswa gwoup. Konsèy kapab ede tou. Gen kèk moun ki twouve sa itil pou pale ak lòt moun ki te pase pa menm eprèv yo. Yon gwoup sipò ka ofri sa. Di ekip swen kansè w lan kijan ou santi w. Yo ka ede w jwenn bon sipò.